

den 14. Junii 1779

Anno 1690. den 22 Februarij, Continuerade Ordinarie Winter Tinget med allmogen af Gierds Häradt, i samtel: Rättens Presence.

Samma dag nembdemannen Wähl^{te} Jöns Jönsson i Wenestad uppå samtel: Bymännernes Wagnar Insinuerade deras förige granhälles Bref, som blef upläsitt. och han begiärade Renoverat och fornyat Lydandes dett samma sålunda som följer.

Rassmuts Tommasson i Lyngsiö, Häradssdommare uti Gierds Härad och Hans Jöransson i Wää, skrifwer, görer Witterligt att åhr Christi 1674 onssdagen och Tingdagen den 18. November innan för^{te} Ting för Rätten war skickat W^{te} Jöns Jönsson af Wenestad på Samtel: Wennestads Bymäns wagnar och i rätte lagde deras förige Bys granhälles Bref Daterat Gierds Härad's Ting d. 31. Jullii 1639, som han på byens wagnar begiärade med alla des Innehållande 25 puncter i dag förnyat, förmedelst det gamla granhällesbref fantz slätt sönder och förderfwat, Hwilcket granhälles bref Lydande ord och post efter annan som följer.

Anders Persson i Lyngsiö, Saghörer till Gierds Härad's Ting och Peter Mogensson Häradz skrifware, görer witterliget, att Ahr Christi. 1673 onssdagen den 31. Jullii Innan för^{te} Ting woro skickade Oluf Mogonsson och Nels Akasson i Wennestad, och på menige Wenestads Bymäns wagnar framlagde ett skrifteligt grannelags bref, som den begiert här Innan Tinget at Läsas och påskrifwas och dennom beskrefwit meddelas förmälände som följer.

Effter som oskickelighet titt och offta uti vår by Wenestad finnes och begås uti granelag, med wängafred att hålla skog, att freda och mycket annat, som menige Bymän mackt på äger, då hafwa wij menige bymän på granestefne Rådslaget och Samtyckt ett grandelagsbref och förordning innom Tinget at bekräfftas och anammas, uti dese articlar och som efter följer,

1. Skall ingen i Wängen fördrista sig till at hugga något på en annan mans äng eller äcker, Hwem som finnes sig här emott at försee, skall böta 6 ^{sk} till byen, Hans husbondes Rätt oförment, och om någon af bymännen eller hans folck finner någon med sådant, och det icke beropar inom 2 dagar, då böte sig emott byen lijka så mycket.
2. Skall ingen Kiöra med Ahr, eller harfwe, Öfwer någon mans Acker sedan säden är uplöpen, Hwem det gör böte 3 ^{sk} till byen, och stå skadan till Rätte.
3. Hwem som oförnöden om hösten Kiörer i någon mans gräs eller höö och finnes at han Kan Kiöra utan före, den skall böta 3 ^{sk} till byen och stå skadan tillrätta.
4. Skall Ingen tiura i wängen utan på sitt egit med mindre han hafwer det i ägermannens Samtycke, Hwem här emott gör böte 6 ^{sk} till byen.
5. Hwem som ligger med sinna Öckar i wängen om hösten och öcken då gör någon skada i Aker, Gräs eller Höö, då skall den som äger öcken först uprätta skadan och sedan böta 1 1/2 ^{sk} Silf^{te} till byen och Härskapet sin rätt.
6. När Allermannen hafwer satt Samling, Hwem som då icke sielf mötter med mindre han är i Husbondens Lagliga förfalld, bötte till byen 6 öre och är han i husbondens syslor, skall han dock wissa fram sitt wissa bud, och ellers annan tid när klockan ringer skall Bonden antingen sielf komma eller hans wisa bud, när dett ringer tredie gång eller böta till byen 2 dahler S^{te}

7. När sambling är satt, och ållermannen då icke ringer då skall han bötta 2 ~~sk~~ till byen.
8. Hwem som icke will gå med at panta, när pantas, om han är i byen, den skall bötta En dahler till byen.
9. Hwem som icke godwilligen will Lätta sig panta, då bötte 2 dahler till byen och ställes för sin gierning för rätta.
10. När åldermannen med byens samtycke på biuder en dag wångtäpperne att gapluckas och täppas, hwem till den dag det icke fullkommer, Bötte till byen för wart giäre 1 öre, och då giöre det Laglig till en försagt dag, eller bötte dubbelt.
11. Och Hwem som icke håller sitt Fänadt af wången sedan han är fredliust, den skall Bötta till byen 2 ~~sk~~, och dock taga strax den uth.
12. Hwem som finnes att kasta håll på någon mans giärde som icke är want at kastas håll, den skall bötta 2 dahler till byen, och dock giöra gieret lagig igen eller dehlas af och Plickte effter lag för sitt brått.
13. Hwem som fördristar sig till at upgifwa någon af våra wångar, för än alla grannarne och hos liggiande byar och torp det samtycker, den skall hafwa förbrutitt 1 dahler till grannarne och 1 dahler till nästa byar och torp, och stå Lagligen till rätta för hwad skada som skier.
14. Skall Ingen hafwa några Horsöckar i wången, sedan han är fredat, med mindre han hafwer det med menige grannars minne, eller bötta 2 ~~sk~~ till grannarne.
15. Skall ock ingen Lyckta den andra, eller tahla obeskiadeligen den andra till på grannestefne eller i grannestuggan, eij heller taga något wapen eller wäria som kan giöras skada med, med sig, Hwem dett giör, skall bötta eller pantas på En dahler till grannelaget, och ställas för Rätta att undergå domb för sin gierning.
16. Item när blifwar påbudt och samtyckt af menige grannar, att wägar och broar på wår bys marck till en Lag dag skall flys och ferdigas, och Hwem som till samma dag icke hafwer det förfärdigat, Böte till Byen 2 ~~sk~~ Silf^{te}, och dock förfärdiga dett till en försagt dag eller Bötta dubbelt och så stå till Rätta.
17. Skall och Ingen hafwa magt till at taga gårdfolck in till sig till huussa i sin gård eller huus, utan deras huussbondes och mennige bymäns samtycke eller at pantas, och hafwa förbrutit till byen 2 dahler och sin hussbondes Rätt Oförkränckt, och sedan likwähl lätta dem bortfara.
18. I Liika mätto skall en war i wår by wara förtänckt at hålla sinna Eldstäder hwar the finnas kan i theras huus färdiga alla tider om åhret, på dett att war sielf och sinna Nabor kan wara utan Skada och fara, och skall Aldermannen med bymännen en gång om Åhret i det ringaste gå omkring i byen och Besöcka alla Ildstäder, Hwilcken då bristfällig finnes skall bötta till grannelaget 2 dahler S^{te}, och dock till en försagt dag at giöra den laglig eller då af ållermannen och bymännen at nederslås.
19. Item skall ingen hafwa Linto i ugnen at torra och bryta, så länge hösten warar och säden är på marcken för fara skull, Hwem der emott bryter hafwer förbrutit till grannelaget 1 dahler, och stå till Rätta som Gud förbiude någon skada skier.

20. Skall ingen efter denna dag hålla någon löös hund mens i läncke och häcktelse, och hwilcken mans hund som finnes at löpa löös utan för byen, huruledes det är än dock han ingen skada gör skall bötta till byen 2 ~~7~~ och hans husbondes Rätt oförkränckt, och gör han skada då skall han bötta 1 dahler till byen, och uprätta skadan.
21. När något wärfälle faller på wår skog, skall ingen af oss i hwilken fierding der skier, der om löpa till råms och taga för den andra, för än det rätteligen blir skiftat och war wett sitt efter sin lott och dehl, hwem här emott bryter, bötte till byen 2 dahler S^{mt} och härskapet sin rätt.
22. Hwilcken derra der tager en annan mans åhr eller harfwe på åckeren olofligen och gör skada der wet skall först sätta det i samma stånd som det war tillförene och lijcka fullt böttatill byen 1 dahler S^{mt}.
23. Hwis andra pålägg wite och wetackt, som åldermannen med By-mannernes samtycke på grannestefne på biuder och samtycker, som menige bymän kan komma till nytto och gagn, ware sig hwad det wara kan, skall hållas och straffas efter lika föreskrefne Poster och intet ther med at hafwa förbrutit.

Som samma skrifttelig grannelagsbref i sig sielf Innehåller, hwilcket idag här innom Tinget blef Läst och påskrefwit. Till witnesbörd wåra Zigneter här nedan undertryckt

Actum ut Supra

Dess Tillwitterlighet at således Innom Tinget och för Rätten är passerat witnar wij med wåra Zigneter

L.S.

L.S.

24. Förbiudes och härmed alla utanbys män antingen wid natt eller dag at hugga utur wåra wångar skoog eller mark, Hwem det gör, pantas och straffas som lag förmåår. Item förbiudes alla och en war utan bys att sätja eller påföra oss någon gräsfännadt antingen natt eller dag på wår bys marck, hwem det gör pantas och straffas som lagen innehåller Emott förbud. Och att sålunda passerat är Testeras här med under egen hand och härads Signete.

Lyngsiö. A^o A die ut Supra

Uppå TingzRättens Wågnar

L.S.

Jacob Ulff

L.S.

Yttermera hafwer Samptl: Bymennen desse 2te puncter samtyckt, och willa at de äfwen wåhl som föregående böra i ackt tagas och af wederböranderne Efterlefwas. Nembl^o

25. dett skall och ingen ehoo han wara må understå sig at inteppa deras Skoogswågar eller få drifft hwilcket länder dem till skada och förhinder, gör det någon, skall han icke allenast Lagligen Tingföras, utan gifwa till byen 2 dahler S^{mt}

Wenestad d.29. Januarii A^o 1701

Utdrag af Protocollet hållit i Gierds Härads Rättegångs Stad
Lyngsiö wid Lagtima Sommar Tingit d.25.Maii 1720.

Samteliga Wenestads Bymän Lätta upwisa ett deras granhälle bref och bys articklar, som bifnes af Byfogden Rassmus Tomasson och Ting skrifwaren Hans Sörensson A^o 1674 d 18: Novemb: wid Tinget wara på skrifwit, effter ett d.31 Jullii 1639. författade granhälle bref, Hwilcka A^o 1690. d.21 Februarii af då warande Härads Höfdinge H^o Jacob Ulff. och sedermera A^o 1701 d.7 Februarii af Härads Höfdingen Peter Rosentvist är bekräftad, anhållandes att nu warande Härads Höfdinge dett samma wille efter upläsande förnya till wederbörandes så mycket skyldigare Efterlefnadt.

Nu som efter igiönom läsandet desse Wenestads bymäns Articklr finnes nyttige och ganeliga, så Pröfwas skiäligt, dem vidare at stadfästa, dock så at Ingen dehl der af må uttydas, att böra löpa eller strida emott lag och Kongl. förordningar i synnerhet må inga criminale måhl der efter afgiöras, eller ned tystas wid straf som Lag förmähr utan till Rätta angifwas.

På Härads Rättens Wagnar

Gabriel Löfgren

L.S.

Härads Sigillet finnes
wid Ricksdagen
i Stocholm